

ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ<sup>1</sup>*[To elect pilgrims]*

1.1 Πέτρος, αποστολὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδημοῖς διασποράς Ποντοῦ, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας,<sup>2</sup> 2 κατὰ προγινώσιν Θεοῦ Πατρὸς, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥάντισμον αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ: Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ πληθυνθείη.

*[Don't take your inheritance for granted]**[Begotten into an incorruptible inheritance]*

1.3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ το πολὺ ἐλεὼς αὐτοῦ<sup>3</sup> ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζωσάν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, 4 εἰς κληρονομίαν ἀφθάρτου καὶ ἀμιαντοῦ καὶ ἀμαραντοῦ, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς,<sup>4</sup> 5 τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐτοιμὴν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχατῷ.

*[Genuineness of faith proved by testing]*

6 Ἐν ᾧ ἀγαλλίασθε, ὀλίγον ἄρτι, ἐἰ δὲ ἐστίν,<sup>5</sup> λυπηθέντες<sup>6</sup> ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, 7 ἵνα τὸ δοκιμίων ὑμῶν τῆς πίστεως (πολὺ τιμιώτερον<sup>7</sup> χρυσοῦ τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου) εὕρεθῇ εἰς ἐπαινον καὶ δοξάν καὶ τιμὴν<sup>8</sup> ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ 8—ὃν οὐκ εἰδοτες<sup>9</sup> ἀγαπάτε, εἰς ὃν (ἄρτι μὴ ὄρωντες) πιστεύοντες δὲ ἀγαλλίασθε χάρα ἀνεκκλήτω καὶ δεδοξασμένη, 9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν,<sup>10</sup> σωτηρίαν ψυχῶν.

*[Salvation foretold by prophets]*

10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζητήσαν καὶ ἐξηρεύησαν<sup>11</sup> προφηταὶ οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, 11 ἐρευνῶντες<sup>12</sup> εἰς τινὰ, ἢ ποῖον καιρὸν, ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρομένου τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δοξάς· 12 οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν<sup>13</sup> δὲ, διηκονοῦν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς, ἐν<sup>14</sup> Πνεύματι Ἁγίῳ ἀποσταλῆντι ἀπ' οὐρανοῦ—εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἀγγέλοι παρακυψαί.

*[Be serious, be holy, be fearful]*

13 Διὸ ἀναζώσαμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νηφόντες, τελειῶς ἐλπιστα ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ 14—ὥς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς προτέρον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, 15 ἀλλὰ κατὰ τὸν

<sup>1</sup> Both the text and the notes are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©. I venture to affirm to the reader that all original wording of 1 Peter is preserved in this edition, if not in the Text, at least in the apparatus. "Diminish not a word" Jeremiah 26:2 (see Deut. 4:2 and Luke 4:4, "every word" [as in 99.6% of the MSS]). The last note at the end of this book gives explanation about the apparatus.

<sup>2</sup> [Peter evidently expected his letter to have a rather wide distribution!]

<sup>3</sup> ἐλεὼς αὐτοῦ <sup>f</sup>35 P<sup>72</sup> [38%] || ~ 21 <sup>NA,B,C</sup> [60%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || 1 [2%] (<sup>f</sup>35 [K<sup>x</sup>] is independent of K<sup>x</sup> and has the earliest attestation. 'His great mercy' or 'His great mercy', which?)

<sup>4</sup> ὑμᾶς <sup>f</sup>35 <sup>NA,B,C</sup> [95%] RP, HF, OC, CP, NU || ἡμᾶς P<sup>72v</sup> [5%] TR (Some TRs, including the one underlying the AV, have ὑμᾶς.)

<sup>5</sup> ἐστίν <sup>f</sup>35 P<sup>72</sup>A,C [98.6%] RP, HF, OC, TR, CP [NU]ECM || --- <sup>NB</sup> [1.4%]

<sup>6</sup> λυπηθέντες <sup>f</sup>35 P<sup>72</sup>A,B,C [75%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || λυπηθέντας <sup>N</sup> [23.5%] ECM || two other variants

<sup>7</sup> πολὺ τιμιώτερον <sup>f</sup>35 [80%] RP, HF, TR, CP || πολυτιμότερον P<sup>72</sup><sup>NA,B,C</sup> [20%] OC, NU

<sup>8</sup> δοξάν καὶ τιμὴν <sup>f</sup>35 P<sup>72</sup><sup>NA,B,C</sup> [35%] NU || ~ 321 [28%] OC, TR, CP || ~ 32 εἰς 1 [37%] RP, HF (K<sup>x</sup> is divided over whether to add the preposition, but is agreed as to the word order. Again <sup>f</sup>35 [K<sup>x</sup>] is independent of K<sup>x</sup> and has the earliest attestation.)

<sup>9</sup> εἰδοτες <sup>f</sup>35 A [93%] RP, HF, OC, TR, CP || ἰδόντες P<sup>72</sup><sup>NB,C</sup> [7%] NU

<sup>10</sup> ὑμῶν <sup>f</sup>35 <sup>NA,C</sup> [96%] RP, HF, OC, TR, CP [NU]ECM || ἡμῶν [3%] || --- B [1%]

<sup>11</sup> ἐξηρεύησαν <sup>f</sup>35 C [99%] RP, HF, OC, TR, CP || ἐξηραυνήσαν P<sup>72</sup><sup>NA,B</sup> [1%] NU

<sup>12</sup> ἐρευνῶντες <sup>f</sup>35 A,C [93.2%] RP, HF, OC, TR, CP || ἐξερευνῶντες [5%] || ἐραυνῶντες P<sup>72</sup><sup>NB</sup> [0.8%] NU || --- [1%]

<sup>13</sup> ὑμῖν <sup>f</sup>35 P<sup>72</sup><sup>NA,B,C</sup> [86%] RP, HF, OC, CP, NU || ἡμῖν [14%] TR

<sup>14</sup> ἐν <sup>f</sup>35 <sup>NC</sup> [96%] RP, HF, OC, TR, CP [NU]ECM || --- P<sup>72</sup>A,B [4%]

καλεσαντα ὑμας ἅγιον, και αυτοι ἅγιοι εν παση αναστροφη γενηθητε, 16 διоти γεγραπται,<sup>1</sup> “Ἄγιοι γινεσθε,<sup>2</sup> ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμι”.<sup>3</sup>

17 Και, ει Πατερα επικαλεισθε τον απροσωποληπτως<sup>4</sup> κρινοντα κατα το ἑκαστου εργον, εν φοβω τον της παροιικιας ὑμων χρονον αναστραφητε, 18 ειδοτες ὅτι ου φθαρτοις (αργυριω ἢ χρυσιω) ελυτρωθητε εκ της ματαιας ὑμων αναστροφης πατροπαραδοτου, 19 αλλα τιμιω αἵματι, ὡς αμνου αμωμου και ασπλου, Χριστου· 20 προεγνωσμενου μεν προ καταβολης κοσμου, φανερωθεντος δε επ’ εσχατων<sup>5</sup> των χρονων δι’ ὑμας, 21 τους δι’ αυτου πιστευοντας<sup>6</sup> εις Θεον, τον εγειραντα αυτον εκ νεκρων και δοξαν αυτω δοντα, ὡστε την πιστιν ὑμων και ελπιδα ειναι εις Θεον.

*[Born again through an eternal Word]*

22 Τας ψυχας ὑμων ἡγνικότες εν τη ὑπακοη της αληθειας δια Πνευματος,<sup>7</sup> εις φιλαδελφίαν ανυποκριτον, εκ καθαρας<sup>8</sup> καρδιας αλληλους αγαπησατε εκτενως, 23 αναγεγεννημενοι ουκ εκ σπορας φθαρτης αλλ’<sup>9</sup> αφθαρτου, δια λογου ζωντος Θεου και μενοντος εις τον αιωνα.<sup>10</sup> 24 Διоти: “Πασα σαρξ ὡς<sup>11</sup> χορτος, και πασα δοξα ανθρωπου<sup>12</sup> ὡς ανθος χορτου. Εξηρανθη ὁ χορτος, και το ανθος αυτου<sup>13</sup> εξεπесεν, το δε ῥημα Κυριου μενει εις τον αιωνα.” 25 Τουτο δε εστιν το ῥημα το ευαγγελισθεν εις ὑμας.

*[To grow you must eat]*

2.1 Αποθεμενοι ουν πασαν κακιαν—και παντα δολον και ὑποκρισεις και φθονους, και πασας καταλαλιας—2 ὡς αρτιγεννητα βρεφη το λογικον αδολον γαλα επιποθησατε, ἵνα εν αυτω αυξηθητε εις σωτηριαν,<sup>14</sup> 3 ειπερ<sup>15</sup> εγευσασθε ὅτι χρηστος<sup>16</sup> ὁ Κυριος. 4 Προς ὃν προσερχομενοι, λιθον ζωντα—ὑπο ανθρωπων μεν αποδεδοκιμασμενον παρα δε Θεω εκλεκτον, εντιμον—5 και αυτοι, ὡς λιθοι ζωντες, οικοδομεισθε<sup>17</sup> οικος πνευματικος, ἱερατευμα<sup>18</sup> ἅγιον, ανενεγκαι πνευματικας θυσιας ευπροσδεκτους τω<sup>19</sup> Θεω δια Ιησου Χριστου.

*[The Chief Cornerstone]*

6 Διotti<sup>20</sup> περιεχει ἡ<sup>21</sup> Γραφη: “Ἰδου, τιθημι εν Σιων λιθον ακρογωνιαιον, εκλεκτον, εντιμον, και ὁ πιστευων επ’ αυτω ου μη καταισχυνηθ.” 7 Ὑμιν ουν ἡ τιμη τοις πιστευουσιν,

<sup>1</sup> γεγραπται f<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NA,C [98%] RP,HF,OC,TR,CP,ECM || 1 οτι B [2%] [NU]

<sup>2</sup> γινεσθε f<sup>35</sup> [52%] RP,HF,OC || γινεσθε [36%] TR,CP || εσεσθε P<sup>72</sup>NA,B,C [12%] NU || two other variants (The early uncials presumably assimilated to the LXX; I take Peter's point to be that since God is holy all the time, we are to be also [present tense—we have to work at it].)

<sup>3</sup> εἰμι f<sup>35</sup> P<sup>72</sup>C [99.2%] RP,HF,OC,TR,CP || --- NA,B [0.8%] [NU]ECM

<sup>4</sup> απροσωποληπτως f<sup>35</sup> [98.5%] RP,HF,OC,TR,CP || απροσωπολημπτως P<sup>72</sup>NA,B,C [1.5%] NU || two other variants (Liddell & Scott don't mention the longer spelling.)

<sup>5</sup> εσχατων f<sup>35</sup> (P<sup>72</sup>) [91%] RP,HF,OC,TR,CP || εσχατου (N)A,B,C [9%] NU

<sup>6</sup> πιστευοντας f<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NC [94.2%] RP,HF,OC,TR,CP || πιστευσαντας [5%] || πιστους A,B [0.8%] NU

<sup>7</sup> δια πνευματος f<sup>35</sup> (92.4%) RP,HF,OC,TR,CP || --- P<sup>72</sup>NA,B,C (7.6%) NU

<sup>8</sup> καθαρας f<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NC (99.4%) RP,HF,OC,TR,CP[NU]ECM || --- A,B (0.6%)

<sup>9</sup> αλλ f<sup>35</sup> C [40%] || αλλα P<sup>72</sup>NA,B [60%] RP,HF,OC,TR,CP,NU

<sup>10</sup> εις τον αιωνα f<sup>35</sup> (90.2%) RP,HF,OC,TR,CP || 13 (2.6%) || 1 τους αιωνας (1.2%) || --- P<sup>72</sup>NA,B,C (6%) NU

<sup>11</sup> ὡς rell || ὡσει N || --- A [9%]

<sup>12</sup> ανθρωπου f<sup>35</sup> [90%] RP,HF,OC,TR,CP || αυτης P<sup>72</sup>A,B,C [9%] NU || αυτου N || one other variant

<sup>13</sup> αυτου f<sup>35</sup> C [90%] RP,HF,OC,TR,CP || αυτης [1%] || --- P<sup>72</sup>NA,B [9%] NU

<sup>14</sup> εις σωτηριαν f<sup>35</sup> (P<sup>72</sup>)NA,B,C [65%] OC,NU || --- [35%] RP,HF,TR,CP (OC is in small print.)

<sup>15</sup> ειπερ f<sup>35</sup> C [99%] RP,HF,OC,TR,CP || ει (P<sup>72</sup>)NA,B [1%] NU

<sup>16</sup> χρηστος f<sup>35</sup> NA,B,C [48%] RP,HF,OC,TR,CP,NU || χριστος P<sup>72</sup> [52%] (The change from 'gracious' to 'Christ' is so obvious as to be almost involuntary; if 'Christ' were original it is scarcely credible that anyone would change it to 'gracious'.)

<sup>17</sup> οικοδομεισθε f<sup>35</sup> P<sup>72</sup>A,B [75%] RP,HF,OC,TR,CP,NU || εποικοδομεισθε NC [25%]

<sup>18</sup> ιερατευμα f<sup>35</sup> [90%] RP,HF,OC,TR,CP || εις 1 P<sup>72</sup>NA,B,C [10%] NU

<sup>19</sup> τω f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> [96.5%] RP,HF,OC,TR,CP[NU]ECM || --- NA,B,C [3.5%]

<sup>20</sup> διotti f<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NA,B,C [98%] RP,HF,OC,CP,NU || διο και [1%] TR || διο [1%]

<sup>21</sup> ἡ f<sup>35</sup> C [35%] || εν τη [59%] RP,HF,OC,TR,CP || εν P<sup>72</sup>NA,B [6%] NU (η γραφη is the subject of the verb, περιεχει, active voice; the change to the familiar 'in the' would be almost unthinking.)

απειθουσιν<sup>1</sup> δε, “λιθον<sup>2</sup> ὃν ἀπεδοκιμασαν οἱ οικοδομουντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας”, 8 καὶ “λίθος προσκομματος καὶ πέτρα σκανδαλου”. οἱ προσκοπτουσιν τῷ λογῷ ἀπειθουντες, εἰς ὃ, καὶ, ἐτέθησαν.<sup>3</sup>

[A royal priesthood]

9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτῶν, βασιλείου ἱερατεύμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκοτοῦς ὑμᾶς καλεσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· 10 οἷ ποτε οὐ λαὸς νυν δὲ λαὸς Θεοῦ, οἱ οὐκ ἡλεθμενοι νυν δὲ ἐλεθθεντες.

[Your practice should be consistent with your standing]

2.11 Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ (ὡς παροίκους καὶ παρεπιδημοὺς) ἀπεχεσθαι<sup>4</sup> τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, 12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,<sup>5</sup> ἵνα, ἐν ᾧ καταλαλῶσιν<sup>6</sup> ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἐργῶν ἐποπτεύσαντες<sup>7</sup> δοξάσωσιν τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

[Respect civil authority]

13 Ὑποταγῆτε οὖν<sup>8</sup> πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεὶ ὡς ὑπερέχοντι, 14 εἴτε ἡγεμοσίν ὡς δι’ αὐτοῦ πεμπομένοις, εἰς ἐκδίκησιν μὲν<sup>9</sup> κακοποιῶν ἐπαινοῦν δὲ ἀγαθοποιῶν. 15 Ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιούντας φιμῶν τὴν τῶν ἀφρονῶν ἀνθρώπων ἀγνοσίαν· 16 ὡς ἐλευθεροὶ (καὶ μὴ ὡς ἐπικαλυμμά ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν), ἀλλ’ ὡς δούλοι Θεοῦ.<sup>10</sup> 17 Πάντας τιμῆσατε· τὴν ἀδελφότητα ἀγαπήσατε.<sup>11</sup> τὸν Θεὸν φοβείσθε· τὸν βασιλεῖα τιμάτε.

[A word to servants]

18 Οἱ οἰκεταὶ, ὑποτασσομένοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσποταῖς, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικεσὶν ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. 19 Τοῦτο γὰρ χάρις,<sup>12</sup> εἰ διὰ συνειδήσιν Θεοῦ<sup>13</sup> ὑποφέρει τις λυπὰς, πασχὼν ἀδικῶς. 20 Ποιοὺν γὰρ κλέος εἰ ἁμαρτανόντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομένετε;<sup>14</sup> Ἀλλ’ εἰ ἀγαθοποιούντες καὶ πασχόντες ὑπομένετε, τοῦτο χάρις παρὰ τῷ<sup>15</sup> Θεῷ.

[Christ gave the example]

21 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ<sup>16</sup> ἐκληθήτε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἐπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν,<sup>17</sup> ὑμῖν<sup>18</sup> ὑπομιμνῶν ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἰχνέσιν αὐτοῦ: 22 ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· 23 ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πασχὼν οὐκ ἠπείλει παρεδίδου δὲ τῷ κρινόντι δικαίως· 24 ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς

<sup>1</sup> ἀπειθουσιν f<sup>35</sup> A [92%] RP, HF, OC, TR, CP || ἀπιστεύουσιν P<sup>72</sup> B, C [8%] NU

<sup>2</sup> λιθον f<sup>35</sup> S [95%] RP, HF, OC, TR, CP || λίθος P<sup>72</sup> A, B, C [5%] NU

<sup>3</sup> [What is the antecedent of ὃ, the finite verb or the participle? Being higher in rank the finite form presumably takes precedence.]

<sup>4</sup> ἀπεχεσθαι f<sup>35</sup> SB [65%] RP, HF, TR, CP, NU || ἀπεχεσθε P<sup>72</sup> A, C [35%] OC (Direct, or indirect, speech?)

<sup>5</sup> ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν f<sup>35</sup> [86%] RP, HF, OC, CP || ~ 34512 (S) A, C [9%] TR, NU || ~ 34521 P<sup>72</sup> [1.4%] || ~ 21345 [1%] || ~ 3452 B || three further variants

<sup>6</sup> καταλαλῶσιν f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> S, A, B, C [52%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || καταλαλῶσιν [48%]

<sup>7</sup> ἐποπτεύσαντες f<sup>35</sup> A [83%] RP, HF, OC, TR, CP || υποπτεύσαντες [5%] || ἐποπτεύοντες P<sup>72</sup> S, B, C [12%] NU (The critics have already observed the good deeds—they know their criticism is false.)

<sup>8</sup> οὖν f<sup>35</sup> [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72</sup> S, A, B, C [5%] NU

<sup>9</sup> μὲν f<sup>35</sup> C [52%] OC, TR, CP || --- P<sup>72</sup> S, A, B [48%] RP, HF, NU (OC is in small print.)

<sup>10</sup> δούλοι Θεοῦ f<sup>35</sup> A [90%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 21 (P<sup>72</sup>) S, B, C [10%] NU

<sup>11</sup> ἀγαπήσατε f<sup>35</sup> [71%] RP, HF || ἀγαπάτε P<sup>72</sup> S, A, B, C [24%] OC, TR, CP, NU || --- [5%]

<sup>12</sup> χάρις f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> S, A, B [81.6%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || 1 παρὰ τῷ Θεῷ C [9%] || 1 παρὰ Θεῷ [8%] || 1 Θεῷ [0.8%] || 1 Θεοῦ [0.6%]

<sup>13</sup> Θεοῦ f<sup>35</sup> S, B [84%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ἀγαθὴν C [14%] || ἀγαθὴ 1 P<sup>72</sup> [0.4%] || 1 ἀγαθὴν A [0.6%] || --- [1%]

<sup>14</sup> ὑπομένετε rel || υπομένετε P<sup>72</sup> [14%]

<sup>15</sup> τῷ f<sup>35</sup> A [47%] || --- P<sup>72, 81v</sup> S, B, C [53%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

<sup>16</sup> καὶ f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> [23%] CP || --- S, A, B, C [77%] RP, HF, OC, TR, NU (f<sup>35</sup> [K] is independent of K<sup>x</sup> and has the earliest attestation; the καὶ is emphatic.)

<sup>17</sup> ἡμῶν f<sup>35</sup> (85.3%) RP, HF, OC, TR, CP || ὑμῶν (P<sup>72, 81v</sup>) (S, A, B, C) (14.7%) NU

<sup>18</sup> ὑμῖν f<sup>35</sup> (P<sup>72, 81v</sup>) S, A, B, C (85%) RP, HF, OC, CP, NU || ἡμῖν (15%) TR (For the four word sequence, ἐπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν ὑμῖν, there are at least sixteen variations. Taking these last two sets together, NU has both pronouns in the 2<sup>nd</sup> person, while TR has both in the 1<sup>st</sup> person.)

ανηνεγκεν εν τω σωματι αυτου επι το ξυλον, ινα ταις ἁμαρτιαῖς απογενομενοι τη δικαιοσυνη ζησωμεν· οὐ τω μωλωπι αυτου<sup>1</sup> ιαθητε. 25 Ητε γαρ ὡς προβατα πλανωμενα,<sup>2</sup> ἀλλ' <sup>3</sup> ἐπεστραφητε<sup>4</sup> νυν επι τον Ποιμενα και Επισκοπον των ψυχων ἡμων.<sup>5</sup>

[A word to wives]

3.1 Ὁμοίως, αἱ<sup>6</sup> γυναῖκες, ὑποτασσομεναι τοις ἰδιοις ἀνδρασιν, ινα και ει τινες<sup>7</sup> ἀπειθουσιν τω λογῳ, δια της των γυναικων αναστροφης, ανευ λογου, κερδηθησονται<sup>8</sup> 2 (εποπτευσαντες την εν φοβῳ ἄγνην αναστροφην ὑμων), 3 ὧν εστω ουχ ὁ εξωθεν εμπλοκης τριχων και περιθεσεως χρυσιων, ἢ ενδυσεως ἱματιων κοσμος, 4 ἀλλ' ὁ κρυπτος της καρδιας ανθρωπος, εν τω αφθαρτω του πραεος και ἡσυχιου<sup>9</sup> πνευματος, ὅ εστιν ενωπιον του<sup>10</sup> Θεου πολυτελες. 5 Οὕτως γαρ ποτε και αἱ ἅγαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι επι τον<sup>11</sup> Θεον εκοσμουں ἑαυτας, ὑποτασσομεναι τοις ἰδιοις ἀνδρασιν, 6 ὡς Σαρρα ὑπηκουσεν τῷ Ἀβρααμ,<sup>12</sup> κυριον αυτον καλουσα, ἧς ἐγενηθητε<sup>13</sup> τεκνα αγαθοποιουσαι και μη φοβουμεναι μηδεμιαν πτοησιν.

[A word to husbands]

7 Οἱ ἀνδρες, ὁμοίως, συνοικουντες κατα γνωσιν ὡς ασθενεστερω σκευει τῷ γυναικειῳ, απονεμοντες τιμην ὡς και συγκληρονομοι<sup>14</sup> χαριτος ζωης,<sup>15</sup> εις το μη ἐγκοπτεσθαι<sup>16</sup> τας προσευχας ὑμων.

[The golden rule]

8 Το δε τελος, παντες ὁμοφρονες, συμπαθεις, φιλαδελφοι, ευσπλαγχνοι, φιλοφρονες,<sup>17</sup> 9 μη αποδιδοντες κακον αντι κακου ἢ λοιδοριαν αντι λοιδοριας, τουναντιον δε ευλογουντες, ειδοτες<sup>18</sup> ὅτι εις τουτο ἐκληθητε ινα ευλογιαν κληρονομησητε. 10 Ὅ γαρ θελων ζωνη αγαπαν και ἡμερας ἰδειν<sup>19</sup> αγαθας παυσατω την γλωσσαν αυτου<sup>20</sup> απο κακου και χειλη αυτου<sup>21</sup> του μη λαλησαι δολον· 11 ἐκκλινατω απο<sup>22</sup> κακου και ποιησατω αγαθον· ζητησατω ειρηνην,

<sup>1</sup> αυτου f<sup>35</sup> s [71%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72,81v</sup> A, B, C [29%] NU [Note that μωλωπι is singular ('wound'), not plural ('stripes').]

<sup>2</sup> πλανωμενα f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> C [96.5%] RP, HF, OC, TR, CP || πλανωμενοι sA, B [3.5%] NU

<sup>3</sup> ἀλλ' f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> sA, C [99.8%] RP, HF, OC, TR, CP, ECM || ἀλλὰ B [alone] NU

<sup>4</sup> ἐπεστραφητε f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> A, B [75%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ἐπιστραφητε s [20%] || ἐπεστρεψατε C [2.5%] || ἐπιστρεψατε [2.5%] (Indicative or imperative? With this verb the aorist passive is commonly used with active sense.)

<sup>5</sup> ἡμων f<sup>35</sup> [50%] CP || ὑμων P<sup>72</sup> sA, B, C [50%] RP, HF, OC, TR, NU (Both make good sense; to be, or not to be, inclusive.)

<sup>6</sup> αἱ f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> C [94%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] ECM || και 1 [3%] || δε και 1 [2%] || --- P<sup>81</sup> sA, B [1%] || two other variants

<sup>7</sup> και ει τινες f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> sA [80%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ~ 213 C [10%] || 23 P<sup>81v</sup> B [3%] || 1 οἱτινες [6%] || οἱτινες [1%]

<sup>8</sup> κερδηθησονται f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> sA, B, C [98%] RP, HF, OC, CP, NU || κερδησονται [1%] || κερδηθησωνται [1%] TR

<sup>9</sup> πραεος και ησυχιου f<sup>35</sup> A, C [74%] RP, HF, OC, TR, CP || 13 s [0.4%] || πραεως 23 P<sup>72</sup> [25%] NU || ~ 32 πραεως B [0.2%] || two more variants

<sup>10</sup> του rell || --- [20%]

<sup>11</sup> επι τον f<sup>35</sup> s [81%] OC, TR, CP || εις 2 [7%] || 1 [3%] RP, HF || εις P<sup>72</sup> A, B, C [9%] NU

<sup>12</sup> ἄβρααμ f<sup>35</sup> [50%] || ἄβρααμ sA, B, C [50%] RP, HF, OC, TR, CP, NU (When Jehovah changed Abram's name to Abraham [Genesis 17:5] the intervocalic aspiration in Hebrew is adequately represented in English by 'h'; but so far as I know, there is no way in Greek to indicate intervocalic aspiration within a word—the only alternative to losing the aspiration altogether would be to place it at the beginning of the word.)

<sup>13</sup> ἐγενηθητε f<sup>35</sup> P<sup>81v</sup> sA, B, C [63%] RP, HF, OC, TR, NU || ἐγεννηθητε P<sup>72</sup> [35%] CP || ἐγεννηθη [2%] (The extra nu is presumably a mistake.)

<sup>14</sup> συγκληρονομοι f<sup>35</sup> (A, C) [90%] RP, HF, OC, TR, CP || συγκληρονομους P<sup>81</sup> (P<sup>72</sup> B) [9%] NU || συνκληρονομους s || two other readings

<sup>15</sup> χαριτος ζωης f<sup>35</sup> P<sup>81v</sup> B, C [58%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || 1 ζωης [35%] || ποικιλης 12 sA [7%] || 12 αιωνιου P<sup>72</sup>

<sup>16</sup> ἐγκοπτεσθαι f<sup>35</sup> P<sup>81</sup> (s)A, B [70%] RP, HF, OC, CP, NU || ἐκκοπτεσθαι P<sup>72</sup> C [30%] TR

<sup>17</sup> φιλοφρονες f<sup>35</sup> (73.3%) RP, HF, OC, TR, CP || ταπεινόφρονες P<sup>72,81v</sup> sA, B, C (22.3%) NU || several confections that garner 4.4%

<sup>18</sup> ειδοτες f<sup>35</sup> (90.3%) RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72,81</sup> sA, B, C (9.7%) NU

<sup>19</sup> ημερας ἰδειν f<sup>35</sup> C [26%] || ~ 21 P<sup>72,81v</sup> sA, B [74%] RP, HF, OC, TR, CP, NU (f<sup>35</sup> [K] is independent of K<sup>v</sup>.)

<sup>20</sup> αυτου f<sup>35</sup> s [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72,81</sup> A, B, C [5%] NU

<sup>21</sup> αυτου f<sup>35</sup> [89%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72,81v</sup> sA, B, C [11%] NU

<sup>22</sup> απο f<sup>35</sup> s [93%] RP, HF, OC, TR, CP || δε 1 P<sup>72</sup> A, B, C [7%] NU

και διωξατω αυτην. 12 'Οτι<sup>1</sup> οφθαλμοι Κυριου επι δικαιους, και ωτα αυτου εις δεησιν αυτων· προσωπον δε Κυριου επι ποιουντας κακα."<sup>2</sup>

[Better to suffer than to sin]

13 Και τις ο κακωσων υμας εαν του αγαθου μιμηται<sup>3</sup> γενησθε? 14 Αλλ' ει και πασχοιτε<sup>4</sup> δια δικαιοσυνην, μακαριοι. "Τον δε φοβον αυτων μη φοβηθητε, μηδε ταραχθητε." 15 Κυριον δε τον Θεον<sup>5</sup> αγιασατε εν ταις καρδιαις υμων, ετοιμοι δε<sup>6</sup> αει προς απολογιαν παντι τω αιτουντι υμας λογον περι της εν υμιν ελπιδος,<sup>7</sup> μετα πραυτητος<sup>8</sup> και φοβου· 16 συνειδησιν εχοντες αγαθην, ινα εν ω καταλαλουσιν<sup>9</sup> υμων ως κακοποιων,<sup>10</sup> καταισχυνθωσιν οι επηρεαζοντες υμων τη αγαθη εν Χριστω αναστροφη.<sup>11</sup> 17 Κρειττον γαρ αγαθοποιουντας, ει θελοι<sup>12</sup> το θελημα του Θεου, πασχειν η κακοποιουντας.

[Follow Christ's example to victory]

18 'Οτι και Χριστος απαξ περι αμαρτιων επαθεν,<sup>13</sup> δικαιος υπερ αδικων, ινα ημας<sup>14</sup> προσαγαγη τω Θεω· θανατωθεις μεν σαρκι ζωοποιηθεις δε<sup>15</sup> πνευματι· 19 εν ω και τοις εν φυλακη πνευμασιν πορευθεις εκηρυξεν, 20 απειθησασιν ποτε, οτε απεξεδεχετο<sup>16</sup> η του Θεου μακροθυμια εν ημεραις Νωε, κατασκευαζομενης κιβωτου, εις ην ολιgai,<sup>17</sup> τουτ' εστιν οκτω, ψυχαι διεσωθησαν δι' υδατος· 21 ο<sup>18</sup> αντιτυπον, νυν και ημας<sup>19</sup> σωζει, βαπτισμα (ου σαρκος αποθεσις ρυπου, αλλα συνειδησεως αγαθης επερωτημα εις Θεον) δι' αναστασεως Ιησου Χριστου, 22 ος εστιν εν δεξια του<sup>20</sup> Θεου, πορευθεις εις ουρανον, υποταγεντων αυτω αγγελων και εξουσιων και δυναμεων.

[Some concluding instructions]

[Pursue the will of God]

4.1 Χριστου ουν παθοντος υπερ ημων<sup>21</sup> σαρκι, και υμεις την αυτην εννοιαν οπλισασθε (οτι ο παθων σαρκι<sup>22</sup> πεπαυται αμαρτιας) 2 εις το μηκετι ανθρωπων επιθυμιαις αλλα θεληματι του<sup>23</sup> Θεου τον επιλοιπον εν σαρκι βιωσαι χρονον. 3 Αρκετος γαρ υμιν<sup>24</sup> ο παρεληλυθως

<sup>1</sup> οτι f<sup>35</sup> P<sup>72,81</sup> NA,B,C [98%] RP,HF,OC,CP,NU || 1 οι [2%] TR

<sup>2</sup> κακα f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> NA,B,C [93%] RP,HF,OC,TR,NU || 1 του εξολοθρευσαι αυτους εκ γης [7%] CP

<sup>3</sup> μιμηται f<sup>35</sup> [75%] RP,HF,OC,TR,CP || ζηλωται (P<sup>72</sup> NA,B,C) [25%] NU

<sup>4</sup> ει και πασχοιτε f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> (NA,B,C) [82%] RP,HF,OC,TR,NU || ~ 213 [8%] || 12 πασχετε [5.5%] CP || 1 δε 23 A [4.5%]

<sup>5</sup> θεον f<sup>35</sup> [94%] RP,HF,OC,TR,CP || χριστον P<sup>72</sup> NA,B,C [6%] NU

<sup>6</sup> δε f<sup>35</sup> [83%] RP,HF,OC,TR,CP || --- P<sup>72</sup> NA,B,C [17%] NU

<sup>7</sup> ελπιδος f<sup>35</sup> [81%] RP,HF,OC,TR,CP || 1 αλλα P<sup>72</sup> NA,B,C [19%] NU

<sup>8</sup> πραυτητος rell || πραοτητος [15%]

<sup>9</sup> καταλαλουσιν f<sup>35</sup> NA,C (44.4%) RP,OC,CP || καταλαλωσιν (50%) HF,TR || καταλαλεισθε P<sup>72</sup> B (5%) NU || two other readings

<sup>10</sup> υμων ως κακοποιων f<sup>35</sup> NA,C (92.4%) RP,HF,OC,TR,CP || υμας 23 (2.4%) || --- P<sup>72</sup> B (5.2%) NU

<sup>11</sup> τη αγαθη εν χριστω αναστροφη f<sup>35</sup> [20%] || την αγαθην 34 αναστροphen (NA,B) [50%] RP,HF,OC,TR,CP, NU || ~ την 34 αγαθην αναστροphen P<sup>72</sup> [24%] || την 34 αγνην αναστροphen C [1%] || την καλην 34 αναστροphen [4%] || --- [1%] (The dative is correct for the object of επηρεαζω, but if copyists were not familiar with the verb they would naturally 'correct' to the accusative. ECM lists 15 variations for the 6-word phrase.)

<sup>12</sup> θελοι f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> NA,B,C [92%] RP,HF,OC,CP,NU || θελει [3%] TR || --- [5%]

<sup>13</sup> επαθεν f<sup>35</sup> B [78%] RP,HF,OC,TR,CP,NU || υπερ ημων 1 [6%] || απεθανεν C [3%] || υπερ ημων απεθανεν (NA) [10%] || υπερ υμων απεθανεν P<sup>72</sup> A [3%]

<sup>14</sup> ημας f<sup>35</sup> A,C [64%] OC,TR,CP || υμας P<sup>72</sup> B [36%] RP,HF,NU || --- NA

<sup>15</sup> δε f<sup>35</sup> NA,B,C [96%] RP,HF,OC,CP,NU || 1 τω [4%] TR || 1 εν P<sup>72</sup>

<sup>16</sup> απεξεδεχετο f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> NA,B,C [88%] RP,HF,OC,CP,NU || απαξ εδεχετο [11%] || απαξ εξεδεχετο TR || three other readings

<sup>17</sup> ολιgai f<sup>35</sup> C [87%] RP,HF,OC,TR,CP || ολιγοι P<sup>72</sup> NA,B [12%] NU || ο λογος [1%]

<sup>18</sup> ο f<sup>35</sup> A,B,C [84%] RP,HF,OC,TR,NU || ω [12%] CP || ου [1.5%] || --- P<sup>72</sup> NA [2.5%]

<sup>19</sup> αντιτυπον νυν και ημας f<sup>35</sup> [74%] RP,HF,OC(CP) || 123 υμας [2%] || ~ 3412 C [8%] TR || ~ 3 υμας 12 P<sup>72</sup> A,B [12%] NU || ~ 3 υμας 21 NA (There are seven further variants that together garner 4%; ημας has about 85%.)

<sup>20</sup> του f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> A,C [99.4%] RP,HF,OC,TR,CP[NU]ECM || --- NA B [0.6%]

<sup>21</sup> υπερ ημων f<sup>35</sup> A (88.4%) RP,HF,OC,TR,CP || 1 υμων (NA) (7.2%) || --- P<sup>72</sup> B,C (4.4%) NU

<sup>22</sup> σαρκι f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> NA,B,C [76%] NU || εν 1 [24%] RP,HF,OC,TR,CP (OC is in small print.)

<sup>23</sup> του f<sup>35</sup> [22%] || --- P<sup>72</sup> NA,B,C [78%] RP,HF,OC,TR,CP,NU

<sup>24</sup> υμιν f<sup>35</sup> NA (41.7%) HF,OC,CP || ημιν C (47.1%) RP,TR || --- P<sup>72</sup> A,B (11.2%) NU

χρονος<sup>1</sup> το θελημα<sup>2</sup> των εθνων κατεργασασθαι<sup>3</sup>—πεπορευμενους εν ασελγειαῖς, επιθυμιαῖς, οἰνοφλυγῖαις, κωμοῖς, ποτοις, και αθεμιτοις<sup>4</sup> ειδωλολαττριαῖς<sup>5</sup>—4 εν ᾧ ξενιζονται, μη συν-  
τρεχοντων ὑμων εις την αυτην της ασωτιας αναχυσιν, βλασφημουντες· 5 οἱ αποδωσουσιν  
λογον τω ἑτοιμῶς εχοντι κριναι ζωντας και νεκρους 6 (εις τουτο γαρ και νεκροις ευηγγε-  
λισθη, ἵνα κριθωσι μεν κατα ανθρωπους σαρκι, ζωσι δε κατα Θεον πνευματι).<sup>6</sup>

[Redeem the time]

7 Παντων δε το τελος ηγγικεν· σωφρονησατε ουν και νηψατε εις τας<sup>7</sup> προσευχας.  
8 Προ παντων δε<sup>8</sup> την εις ἑαυτους αγαπην εκτενη εχοντες, ὅτι ἡ<sup>9</sup> αγαπη καλυπτει<sup>10</sup> πληθος  
ἁμαρτιων· 9 φιλοξενοι εις αλληλους ανευ γογγυσμων·<sup>11</sup> 10 ἕκαστος καθως ελαβεν χαρισμα,  
εις ἑαυτους αυτο<sup>12</sup> διακονουντες ὡς καλοι οικονομοι ποικιλῆς χαριτος Θεου. 11 Εἰ τις  
λαλει, ὡς λογία Θεου. Εἰ τις διακονει, ὡς ἐξ ισχυος ὡς<sup>13</sup> χορηγει ὁ Θεος, ἵνα εν πασιν  
δοξαζεται Θεος<sup>14</sup> δια Ἰησου Χριστου, ὃ εστιν<sup>15</sup> ἡ δοξα και το κρατος εις τους αιωνας.<sup>16</sup>  
Αμην.

[Suffering in the will of God]

12 Αγαπητοι, μη ξενιζεσθε τη εν ὑμιν πυρωσει προς πειρασμον<sup>17</sup> ὑμιν γινομενη, ὡς  
ξενου ὑμιν συμβαινοντος, 13 αλλα καθο κοινωνειτε τοις του Χριστου παθημασιν, χαιρετε,  
ἵνα και εν τη αποκαλυψει της δοξης αυτου χαρητε αγαλλιωμενοι. 14 Εἰ ονειδιζεσθε εν ονο-  
ματι Χριστου, μακαριοι, ὅτι το της δοξης<sup>18</sup> και το του Θεου Πνευμα εφ' ὑμας αναπεπαυται.<sup>19</sup>  
Κατα μεν αυτους βλασφημεῖται, κατα δε ὑμας δοξαζεται.<sup>20</sup> 15 Μη γαρ τις ὑμων πασχετω  
ὡς φονεὺς ἢ κλεπτής ἢ κακοποιος ἢ ὡς αλλοτριοεπισκοπος·<sup>21</sup> 16 εἰ δε ὡς Χριστιανος, μη  
αἰσχυνεσθω, δοξαζετω δε τον Θεον εν τω μερει<sup>22</sup> τουτω. 17 Ὅτι ὁ<sup>23</sup> καιρος του αρξασθαι  
το κριμα απο του οικου του Θεου· εἰ δε πρωτον αφ' ἡμων,<sup>24</sup> τί το τελος των απειθουντων  
τω του Θεου ευαγγελιω? 18 Καὶ, Ὅτι ὁ δικαῖος μολις σωζεται, ὁ ασεβης και ἁμαρτωλος

<sup>1</sup> χρονος f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> NA,B,C [26%] NU || 1 του βιου [74%] RP, HF, OC, TR, CP

<sup>2</sup> θελημα f<sup>35</sup> [87%] RP, HF, OC, TR, CP || βουλημα P<sup>72</sup> NA,B,C [13%] NU

<sup>3</sup> κατεργασασθαι f<sup>35</sup> [89%] RP, HF, OC, TR, CP || κατειργασασθε C<sup>v</sup> [3%] || κατειργασθαι P<sup>72</sup> (NA,B) [6%] NU || three further variants [2%]

<sup>4</sup> και αθεμιτοις rell || --- [1%] CP

<sup>5</sup> ειδωλολαττριαῖς f<sup>35</sup> NA,C [70%] OC, CP, NU || ειδωλολατρειαις B [30%] RP, HF, TR

<sup>6</sup> [This delightful verse has given commentators no end of exercise. Verse 5 ends with "judge living and dead", but anyone who is dead was once alive, obviously, and the judgment will be based on what they did while alive, which is why everyone needs to be evangelized while in this life. There is no definite article with 'dead', either in verse 5 or 6, so Peter is referring to the ones who were evangelized in this life—he is not saying that everyone has been or will be evangelized. Everyone will be judged, but to 'live according to God in spirit' one must respond adequately to the Gospel.]

<sup>7</sup> τας f<sup>35</sup> [70%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72</sup> NA,B [30%] NU

<sup>8</sup> δε f<sup>35</sup> [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72</sup> NA<sup>a</sup>, B [2%] NU

<sup>9</sup> η f<sup>35</sup> [49%] OC || --- P<sup>72</sup> NA,B [51%] RP, HF, TR, CP, NU (OC is in small print.)

<sup>10</sup> καλυπτει f<sup>35</sup> A,B [60%] NU || καλυψει P<sup>72</sup> NA [40%] RP, HF, OC, TR, CP

<sup>11</sup> γογγυσμων f<sup>35</sup> [83%] RP, HF, OC, TR, CP || γογγυσμου NA,B [17%] NU || γογγυζμου P<sup>72</sup> || one other variant

<sup>12</sup> αυτο rell || αυτω [12%]

<sup>13</sup> ως f<sup>35</sup> [69%] RP, HF, OC, CP || ης P<sup>72</sup> NA,B [28%] TR, NU || --- [3%]

<sup>14</sup> δοξαζεται Θεος f<sup>35</sup> [20%] || 1 ο 2 P<sup>72</sup> NA,B [73%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ~ο 21 [6%] || three other readings (The lack of the article emphasizes the inherent quality of the noun.)

<sup>15</sup> εστιν rell || --- A [13%]

<sup>16</sup> αιωνας f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> [27%] || 1 των αιωνων NA,B [73%] RP, HF, OC, TR, CP, NU (The reading of f<sup>35</sup> [K] is independent of K<sup>x</sup> and has the earliest attestation.)

<sup>17</sup> πειρασμον rell || πειρασμων [4%] CP

<sup>18</sup> δοξης f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> B (75.7%) RP, HF, TR, CP, NU || 1 και δυναμεως (NA) (24.3%) OC

<sup>19</sup> αναπεπαυται f<sup>35</sup> [39%] CP || επαναπαυεται A [6%] || επαναπεπαυται P<sup>72</sup> [2%] || αναπαυεται NB [52%] RP, HF, OC, TR, NU || αναπεμπεται [1%]

<sup>20</sup> κατα μεν αυτους βλασφημεῖται κατα δε υμας δοξαζεται f<sup>35</sup> [83%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72</sup> NA,B [17%] NU

<sup>21</sup> αλλοτριοεπισκοπος f<sup>35</sup> [89%] RP, HF, OC, TR, CP || αλλοτριος επισκοπος A [4%] || αλλοτριοις επισκοπος P<sup>72</sup> || αλλοτριοεπισκοπος NB [7%] NU

<sup>22</sup> μερει f<sup>35</sup> [88%] RP, HF, OC, TR, CP, ECM || ονοματι P<sup>72</sup> NA,B [11%] NU || conflation [1%]

<sup>23</sup> ο f<sup>35</sup> P<sup>72</sup> B [80%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] ECM || --- NA [20%]

<sup>24</sup> ημων rell || υμων NA [13%]

που φανείται?’ 19 Ὡστε και οἱ πασχοντες κατα το θελημα του Θεου, ὡς<sup>1</sup> πιστω Κτιστη, παρατιθεσθωσαν τας ψυχας αυτων<sup>2</sup> εν αγαθοποιια.<sup>3</sup>

*[How to be a shepherd]*

5.1 Πρεσβυτερους τους<sup>4</sup> εν ὑμιν παρακαλα, ὁ<sup>5</sup> συμπρεσβυτερος και μαρτυς των του Χριστου παθηματων, ὁ και της μελλουσης αποκαλυπτεσθαι δοξης κοινωνος: 2 ποιμανατε το εν ὑμιν ποιμνιον του Θεου, επισκοπουντες<sup>6</sup> μη αναγκαστως ἀλλ’<sup>7</sup> ἐκουσιως·<sup>8</sup> μηδε αισχροκερδως ἀλλα προθυμως· 3 μηδε<sup>9</sup> ὡς κατακυριευοντες των κληρων, ἀλλα τυποι γινομενοι<sup>10</sup> του ποιμνιου. 4 Και φανερωθεντος του Αρχιποιμενος κομεισθε τον αμαραντινον της δοξης στεφανον.

*[Humility is a must]*

5 Ὅμοιως,<sup>11</sup> νεωτεροι, ὑποταγητε πρεσβυτεροις. Παντες δε αλληλοις ὑποτασσομενοι,<sup>12</sup> την ταπεινοφροσυνην εγκομβωσασθε, ὅτι “Ὁ<sup>13</sup> Θεος ὑπερηφανοις αντιτασσεται, ταπεινοις δε διδωσιν χαριν”. 6 Ταπεινωθητε ουν ὑπο την κραταιαν χειρα του Θεου, ἵνα ὑμας ὑψωση<sup>14</sup> εν καιρω·<sup>15</sup> 7 πασαν την μεριμναν ὑμων επιρριψαντες<sup>16</sup> ἐπ’ αυτον, ὅτι αυτω μελει<sup>17</sup> ὑπερ<sup>18</sup> ὑμων.

*[Guard against the devil]*

8 Νηψατε, γρηγορησατε! ὅτι<sup>19</sup> ὁ αντιδικος ὑμων διαβολος, ὡς λεων ωρυομενος, περιερχεται,<sup>20</sup> ζητων τινα<sup>21</sup> καταπιειν·<sup>22</sup> 9 ὧ ἀντιστητε, στερεοι τη πιστει, ειδοτες τα αυτα των παθηματων τη εν<sup>23</sup> κοσμω ὑμων ἀδελφοτητι επιτελεισθαι.<sup>24</sup>

*[Benediction]*

<sup>1</sup> ὡς **ƒ**<sup>35</sup> [94%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P<sup>72</sup>NA, B [6%] NU

<sup>2</sup> αυτων **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NA [95%] RP, HF, OC, CP, NU || αυτων [5%] TR || --- B (Four of TR's five percent actually have αυτων ψυχας.)

<sup>3</sup> αγαθοποιια **rell** || αγαθοποιαις P<sup>72</sup>A [13%] || one other reading

<sup>4</sup> τους **ƒ**<sup>35</sup> [78%] RP, HF, OC, TR, CP || ουν 1 **ς** [17%] || ουν P<sup>72</sup>A, B [4%] NU || --- [1%]

<sup>5</sup> ο **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NA, B [89%] RP, HF, OC, TR, NU || ὡς [11%] CP || two other readings

<sup>6</sup> επισκοπουντες **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>A (99.2%) RP, HF, OC, TR, CP[NUECM] || --- **ς**B (0.8%)

<sup>7</sup> ἀλλ **ƒ**<sup>35</sup> A [97%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ἀλλα P<sup>72</sup>NB [3%] ECM

<sup>8</sup> ἐκουσιως **ƒ**<sup>35</sup> B [86%] RP, HF, OC, TR, CP || 1 κατα Θεον P<sup>72</sup>NA [14%] NU

<sup>9</sup> μηδε **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup> [49%] RP, HF, CP || μηδ **ς**A [50%] OC, TR, NU (B omits v. 3; two other readings.)

<sup>10</sup> γινομενοι **rell** || γενομενοι [20%]

<sup>11</sup> ὁμοιως **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>A, B [74%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || 1 δε **ς** [1%] || 1 οι [5%] || 1 δε και [1%] || 1 δε οι [7%] || 1 και οι [5%] || 1 δε και οι [7%] || one other reading

<sup>12</sup> υποτασσομενοι **ƒ**<sup>35</sup> (94%) RP, HF, OC, TR, CP || υποταγωμεν (1.4%) || --- (P<sup>72</sup>)NA, B (4.2%) NU || two other readings

<sup>13</sup> ο **ƒ**<sup>35</sup> **ς**A [99%] RP, HF, OC, TR, CP[NUECM] || --- P<sup>72</sup>B [1%]

<sup>14</sup> υμας υψωση **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NA, B [79%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ~ 21 A [4%] || 1 υψωσει [14%] || ~ υψωσει 1 [3%]

<sup>15</sup> καιρω **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NB [85%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || 1 επισκοπης A [14%] || 1 εν τω μελλοντι αιωνι [1%]

<sup>16</sup> επιρριψαντες **ƒ**<sup>35</sup> [93%] RP, HF, OC, TR, CP || επιρριψαντες **ς**A, B [4%] NU || αποριψαντες P<sup>72</sup> || επιρριψατε [3%]

<sup>17</sup> μελει **rell** || μελλει [20%]

<sup>18</sup> υπερ **ƒ**<sup>35</sup> [35%] || περι P<sup>72</sup>NA, B [65%] RP, HF, OC, TR, CP, NU (God does the caring for them, in their place.)

<sup>19</sup> οτι **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup> [50%] TR || --- **ς**A, B [50%] RP, HF, OC, CP, NU

<sup>20</sup> περιερχεται **ƒ**<sup>35</sup> [24%] || περιπατει P<sup>72</sup>NA, B [76%] RP, HF, OC, TR, CP, NU (The lion isn't ambling aimlessly; he is circling the prey, looking for an opening.)

<sup>21</sup> τινα **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>NA [99%] RP, HF, OC, TR, CP[NUECM] || --- B [1%]

<sup>22</sup> καταπιειν **ƒ**<sup>35</sup> (**ς**)B [53%] CP, NU || καταπιει [25%] || καταπιη P<sup>72</sup>A [22%] RP, HF, OC, TR

<sup>23</sup> εν **ƒ**<sup>35</sup> A [99.4%] RP, HF, OC, TR, CP, ECM || 1 τω P<sup>72</sup>(**ς**)B [0.6%] [NU]

<sup>24</sup> επιτελεισθαι **rell** || επιτελεισθε **ς**A, B [12%] || επιτελειται P<sup>72</sup>

5.10 Ὁ δε Θεος πασης χαριτος, ὁ καλεσας ὑμας<sup>1</sup> εἰς τὴν αἰωνιον αὐτου δοξαν ἐν Χριστῷ  
 Ἰησοῦ,<sup>2</sup> ὀλιγον παθοντας, αὐτος καταρτισαι<sup>3</sup> ὑμας<sup>4</sup>—στηριξαι,<sup>5</sup> σθενωσαι,<sup>6</sup> θεμελιωσαι.<sup>7</sup>  
 11 Αὐτῷ ἡ δοξα καὶ τὸ κρατος<sup>8</sup> εἰς τοὺς αἰωνας τῶν αἰωνῶν.<sup>9</sup> Ἀμην.

[Sign-off]

12 Δια Σιλουανου ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογιζομαι, δι' ὀλιγων ἐγγραφῶν,  
 παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταυτην εἶναι ἀληθὴ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ἔστηκατε.<sup>10</sup>  
 13 Ἀσπάζεται ὑμας ἡ ἐν Βαβυλωνί συνεκλεκτὴ καὶ Μάρκος, ὁ υἱὸς μου. 14 Ἀσπασασθε  
 ἀλλήλους ἐν φιληματι ἀγαπῆς.

Εἰρηνὴ ὑμῖν, πασὶν τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.<sup>11</sup> Ἀμην.<sup>12,13</sup>

<sup>1</sup> ὑμας **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>SA,B [92%] RP,HF,OC,CP,NU || ἡμας [8%] TR

<sup>2</sup> ἰησοῦ **ƒ**<sup>35</sup> P<sup>72</sup>A [97%] RP,HF,OC,TR,CP [NU] || --- S(B) [3%] ECM

<sup>3</sup> καταρτισαι **ƒ**<sup>35</sup> [88%] RP,HF,TR,CP || καταρτισει P<sup>72</sup>SA,B [12%] OC,NU || two other readings

<sup>4</sup> ὑμας **ƒ**<sup>35</sup> [88%] RP,HF,OC,TR,CP || --- P<sup>72</sup>SA,B [12%] NU

<sup>5</sup> στηριξαι **ƒ**<sup>35</sup> [33%] TR,CP || στηριξει P<sup>72</sup>SA,B [66%] RP,HF,OC,NU || στηριξοι [1%] (Future indicative or aorist optative?)

<sup>6</sup> σθενωσαι **ƒ**<sup>35</sup> [30%] TR,CP || σθενωσει SA,B [66%] RP,HF,OC,NU || σθενωσοι [1%] || --- P<sup>72</sup> [3%] || one other variant

<sup>7</sup> θεμελιωσαι **ƒ**<sup>35</sup> [30%] TR,CP || θεμελιωσει P<sup>72</sup>S [66%] RP,HF,OC,NU || θεμελιωσοι [1%] || --- A,B [3%]

<sup>8</sup> ἡ δοξα καὶ τὸ κρατος **ƒ**<sup>35</sup> S (59.6%) RP,HF,OC,TR,CP || 125 (31.3%) || ~45312 (7%) || το (-το P<sup>72</sup>) κρατος P<sup>72</sup>A,B (0.8%) NU (Three other readings; the evidence for ἡ δοξα is massive.)

<sup>9</sup> τῶν αἰωνῶν **ƒ**<sup>35</sup> SA [91%] RP,HF,OC,TR,CP || --- P<sup>72</sup>B [9%] NU

<sup>10</sup> ἐστηκατε **ƒ**<sup>35</sup> [92%] RP,HF,OC,TR,CP || στητε P<sup>72</sup>SA,B [8%] NU || two other readings

<sup>11</sup> ἰησοῦ **ƒ**<sup>35</sup> S [95%] RP,HF,OC,TR,CP || --- A,B [5%] NU

<sup>12</sup> ἀμην **ƒ**<sup>35</sup> S [97%] RP,HF,OC,TR,CP || --- A,B [3%] NU (P<sup>72</sup> omits the whole last sentence.)

<sup>13</sup> The citation of **ƒ**<sup>35</sup> is based on forty-three MSS—18, 35, 141, 149, 201, 204, 328, 386, 394, 432, 604, 664, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1754, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897, 2221, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587, 2626 and 2723—all of which I collated myself. 1865, 2554 and 2723 are very pure representatives of **ƒ**<sup>35</sup> in 1 Peter, with not a single variant, as were the exemplars of 35 and 824. For 1865, 2554 and 2723 to have no variants after all the centuries of transmission is surely an eloquent demonstration of the faithfulness and accuracy of that transmission. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Athens, Meteora, Sparta, Ochrida, Mt. Athos [nine different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

ECM collated 127 continuous text manuscripts (MSS) for 1 Peter, apart from a few fragments, which number represents about 20% of the extant (known) MSS. By a careful comparison of TuT and ECM I believe we can arrive at some reasonably close extrapolations. Thus I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed ± 1%; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error will hardly exceed ± 2%; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error will rarely exceed ± 10%. However, I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.